

A hangkeltés

TK 83. oldal (TK 32. oldal)

Hangforrás

- Amely a hallott hangot kelti.
- Rezgéssel keltik a hangokat.
- Rövid időtartamú hangkeltés:
koppanás, taps
- Hosszú időtartamú hangkeltés:
énekhang, mentő szirénája

Hang

- Hang valamilyen rugalmas közegben terjedő mechanikai rezgéshullám, amely az élőlényekben hangérzetet kelt.
- Kizárólag anyagi közegben terjedhet.
- Fizikai értelemben a hang a levegő molekuláinak a hangforrástól kiinduló, egyre csillapodva tovaterjedő mechanikai rezgése.

A hang csoportosítása időbeli lefolyása szerint

- Zenei hang: ha a rezgés periodikus
- Zörej: ha a rezgés nem periodikus, de hosszabb ideig tart
- Dörej: ha a rezgés pillanatszerű lökeshullám

Hangszerek

- Az énekhangot, valamint a beszédhangot (kivéve a zöngétlen mássalhangzókat) a torkukban lévő hangszálak rezgése kelti.
- *c, cs, f, h, k, p, s, sz, t, ty* zöngétlenek (a hangszalagok nem rezegnek)
- Hangkeltés céljából hangszereket használnak.

Hangszerek csoportosítása

a) Hangkeltés módja szerint

Húros hangszerek
(pengetős, vonós)

Fúvós hangszerek (fa- és rézfúvós)

Fúvós hangszerek (fa- és rézfúvós)

Ütős hangszerek

pergődob

piccolo pergődob

nagydob

vibrafon

xilofon

marimba

harangjáték

csóharang

Billentyűs hangszerek

(ütős és húros is)

csembaló

orgona

clavichord

Hangszerek csoportosítása

a) Hangkeltés módja szerint

Húros hangszerek:

- a kifeszített húr rezgetésével keltenek hangot
- a húr feszességétől és hosszától függően más és más hangot lehet hallani
- Pl.: zongora, hárfa, cimbalom, gitár, citera, hegedű

Fúvós hangszerek:

- a hangszer testében lévő levegő rezgése adja a hangot
- a cső alakú hangszerekbe zárt levegő hossza befolyásolja a kiadott hangot

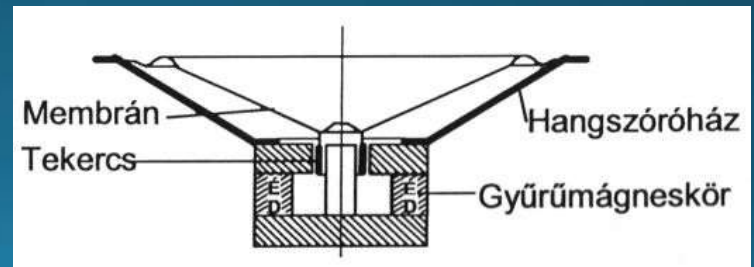
Ütős hangszerek:

- ütő segítségével szólaltatják meg
- a hangszert, vagy annak egy részét megütve az rezgésbe jön, így ad hangot

Hangszórók

A hangszóróban található vékony lemezt (membrán) kell megfelelő ritmusban rezgetni elektromos úton.

Hangszerek csoportosítása

b) Hangkeltés természete szerint

Kordofon hangszerek: a hangot elsődlegesen kifeszített húrok rezgése állítja elő

Membranofon hangszerek: a kifeszített bőrfelület vagy rezgő hártya rezgése útján megszólaltatott hangszerek

Aerofon hangszerek: hangját elsődlegesen a levegőben magában (ógörög ἀήρ = levegő) végbemenő valamilyen esemény hozza létre

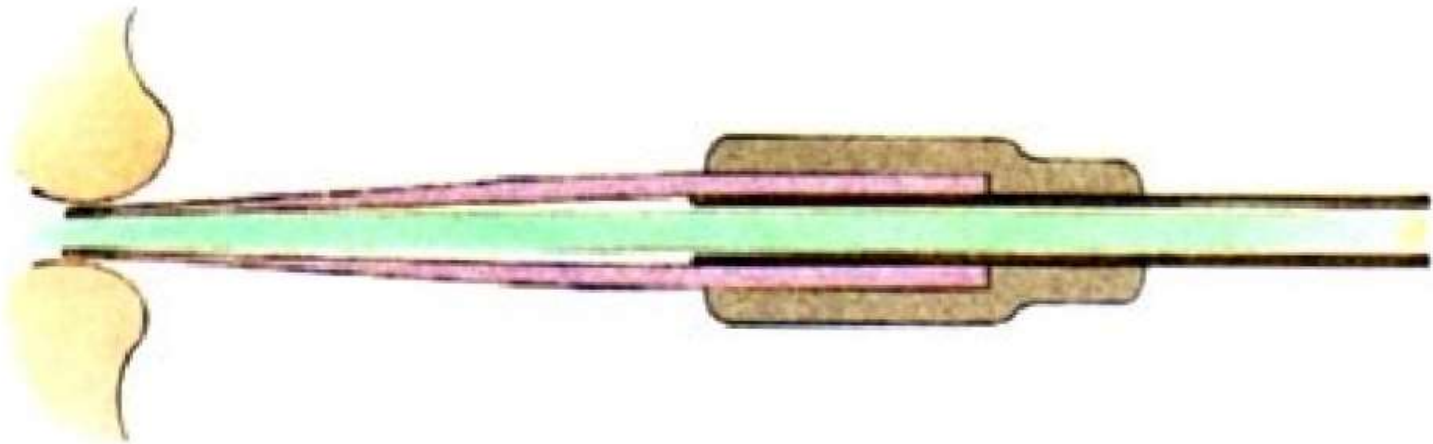
Idiofon hangszerek: rugalmas szilárd testük rezgése révén hoznak létre hangokat

Igy működnek a klarinét, a szaxofon és az orgona nyelves sípjai

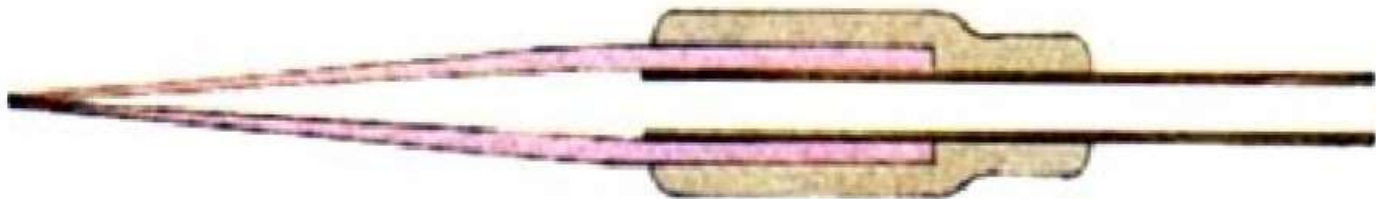

Fúvós hangszereken a játékos szájából érkező légoszlopot egy fúvóka osztja szabályos egységekre, így hozza létre a hanghullámokat.

Oboa és a fagott

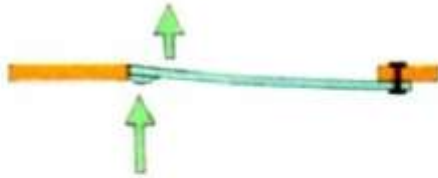

A nádnyelvek nyitottak, a levegő a hangszerbe áramlik.

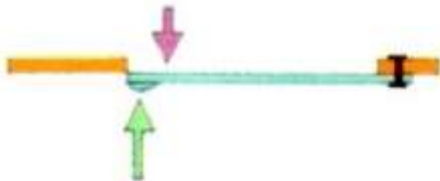

Az összezárt lapok megszakítják a légáramot.

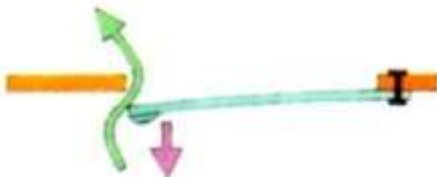
Így működik a szájharmonika, a harmonika és a harmónium.

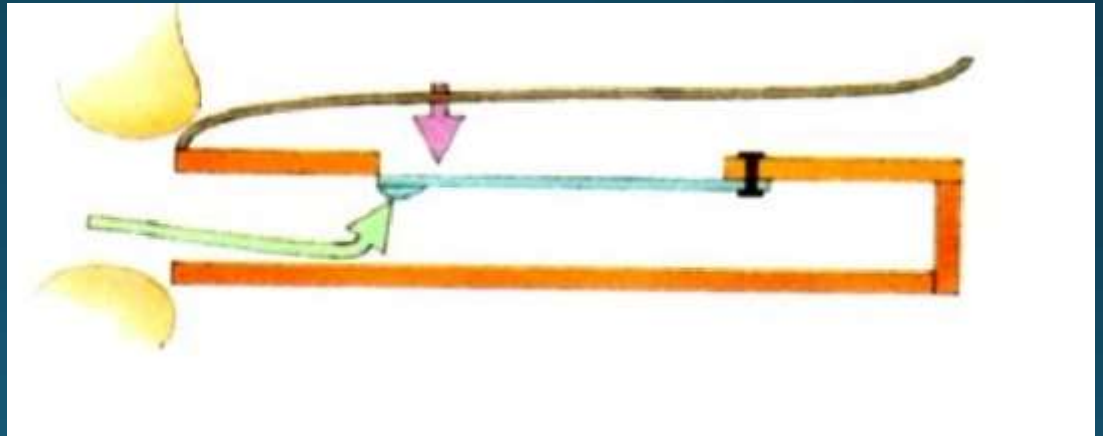
A légáram a keretbe húzza és megfeszíti a nyelvet.

A megfeszített nyelv a rugóerő hatására visszarándul.

Visszarándulás közben a nyelv továbbhajlik, így a levegő a keletkezett nyíláson áramlik tovább.

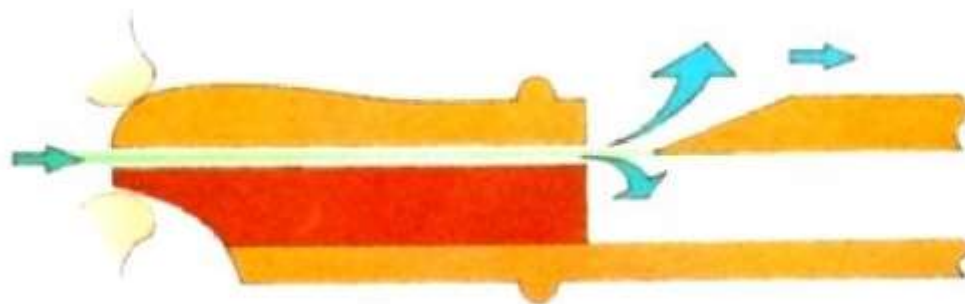

Így működik a trombita, a kürt, a harsona és a tuba

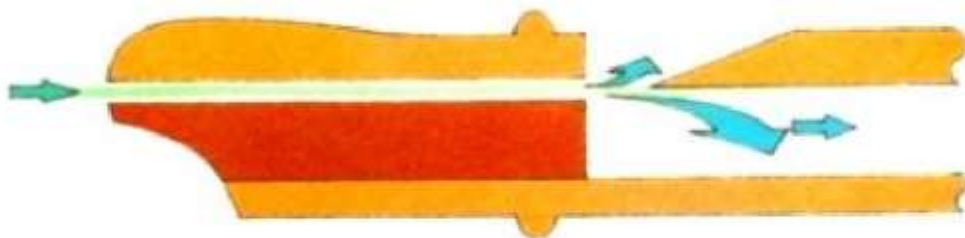

Rézfúvós hangszerek esetében a hangszer csak erősítőként szolgál, a hang forrása minden esetben maga a játékos.

Furulyák, a fuvolák es az orgona egyes sípjai

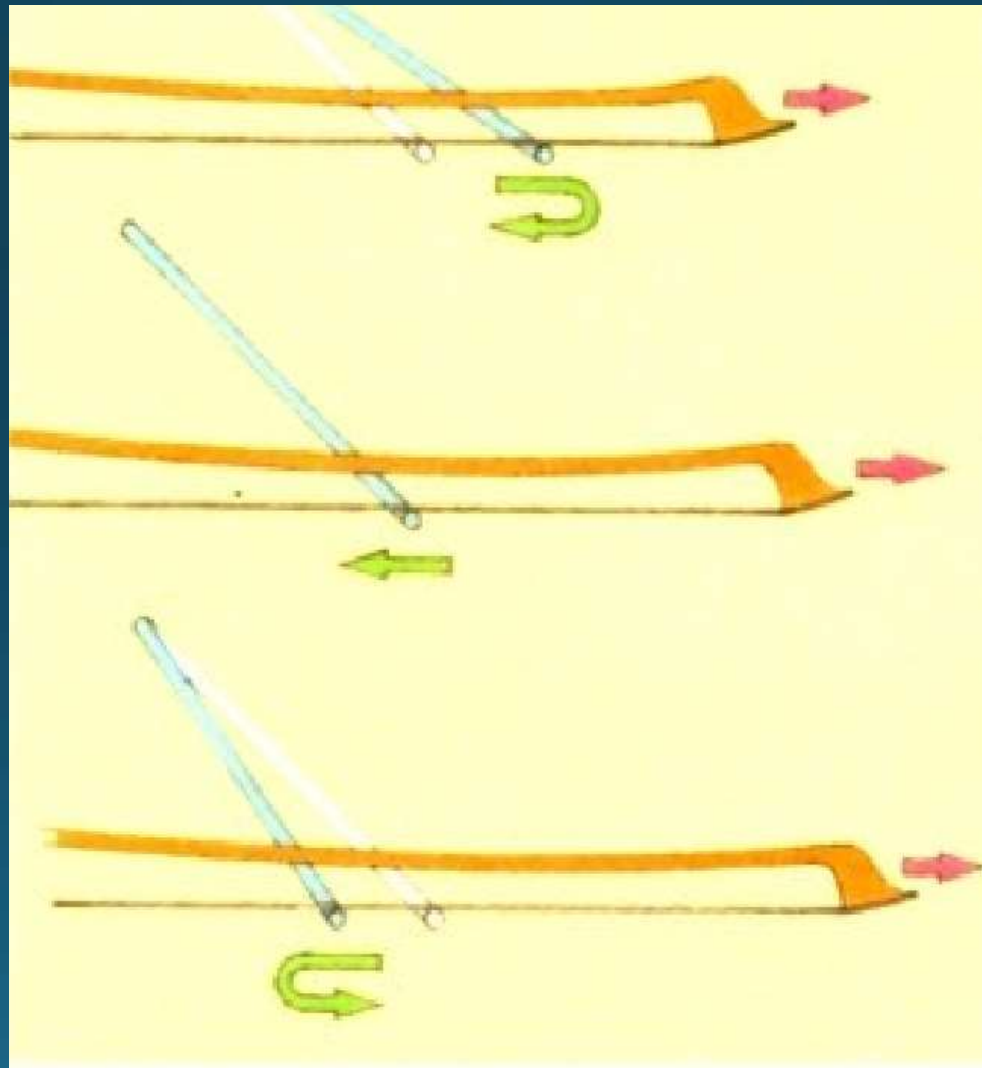

Az éles perem a légörvényt kívülre irányítja.

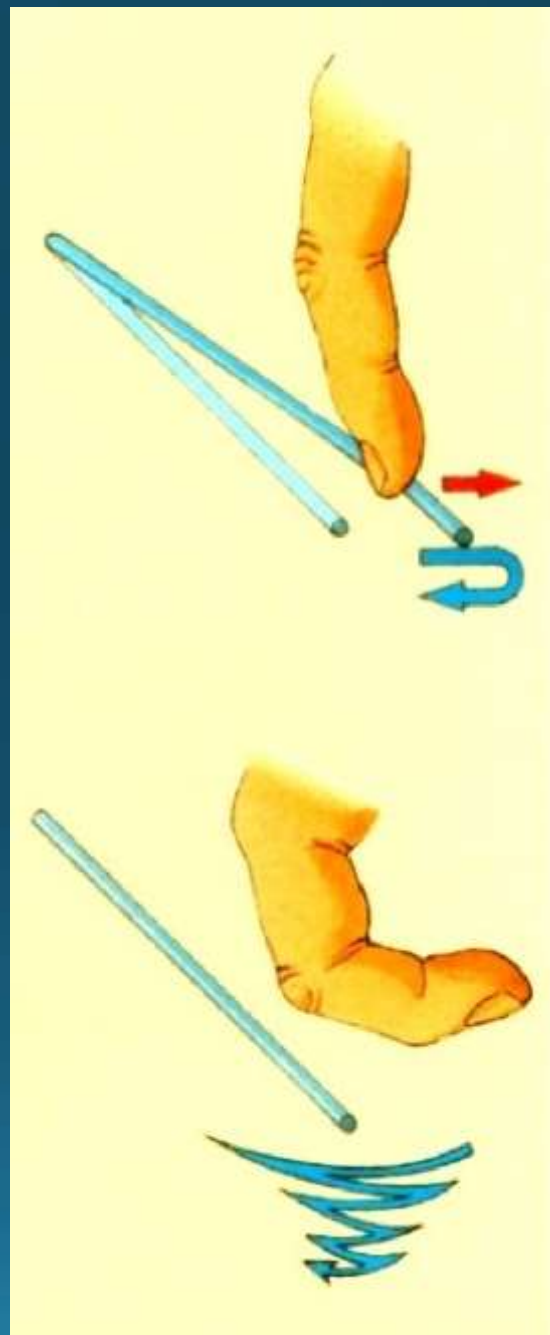

A következő légörvény a hangszer belsejébe irányul.

Így működik a hegedű, és minden vonós hangszer

Gitár, hárfa

Doromb

A doromb a legkisebb pengetős hangszer.

Hangszerek otthon

HANGSZEREK OTTHON

Hangszerek otthon

<http://nepihangszerek.hu/>